

STORTINGET

Representantforslag 120 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Abid Raja, Guri Melby og Ingvild Wetrhus Thorsvik

Dokument 8:120 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Abid Raja, Guri Melby og Ingvild Wetrhus Thorsvik om utdanningsmuligheter for afghanske kvinner

Til Stortinget

Bakgrunn

Etter at Taliban overtok makten i Afghanistan sommeren 2021, har de kraftig innskrenket afghanske jenter og kvinners mulighet til å skaffe seg en utdanning. Jenter får ikke gå på ungdoms- eller videregående skole, de får kun gå på skolen til og med sjette klasse.

Siden maktovertakelsen har jenter og kvinners rettigheter blitt stadig mer innskrenket også på andre områder. Kvinner må igjen bære heldekkende plagg, og de har forbud mot å besøke parker, fornøylesparker og treningssentre. De får heller ikke reise lengre strekninger uten mannlig følge.

I desember 2022 ble det kjent at Taliban nekter jenter og kvinner å studere ved alle universiteter i landet. Forbudet mot å ta høyere utdanning kommer mindre enn tre måneder etter at tusenvis av jenter og kvinner fikk lov til å ta eksamen på en rekke universiteter over hele landet.

Taliban hadde da allerede innført strenge regler for hvilke fag som var tillatt for kvinnelige studenter. De fikk blant annet ikke studere økonomi, jordbruk, ingeniørfag eller ta veterinærstudier. Andre fag, som journa-

listikk, var sterkt begrenset for kvinner. Universitetene var også pålagt å innføre kjønnsdelte klasserom og innganger, og kvinner kunne bare undervises av kvinnelige lærere eller til nød eldre menn.

I januar tok Ayesha Wolasmal til orde for en debatt om hva Norge kan bidra med for å sikre afghanske kvinner muligheten til å fullføre sin utdanning. Universitetet i Oslo jobber nå med et initiativ for «et globalt digitalt universitet som kan gi mennesker innestengt i land som Ukraina, Afghanistan, Iran og andre områder preget av konflikt og krig et tilbud i eget land». Samtidig etterlyses det politiske initiativ.

Forslaget er at Norge kan ta imot afghanske kvinner som studenter innenfor rammen for kvoteflyktninger, ved å bestemme at en bestemt andel av disse plassene skal forbeholdes afghanske kvinner som har fått avbrutt sin utdanning av Taliban. Norge har tidligere prioritert studenter innenfor kvoteflyktningene i konkrete saker. Tyskland har allerede brukt 7 mrd. euro av sitt bistandsbudsjett til å finansiere stipender til afghanske kvinner i nærområdene.

Alle barn har rett til utdanning. Gjennom den velledige stiftelsen Brighter Tomorrow, som Venstre foreslo å øke bevilgningene til i sitt alternative budsjett for 2023, har mange afghanske jenter fått tilbud om utdanning gjennom den første EdTech-baserte plattformen for språkene pashto og dari i Afghanistan. Slike initiativ bør også styrkes for å nå ut med utdanning til flere i Afghanistan.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen vurdere å utstede studentvisum og stipend til afghanske kvinner som har fått sin utdanning avbrutt på grunn av Talibans beslutning om å nekte jenter og kvinner adgang til universiteter, slik at de kan få tilgang til høyere utdanning.
2. Stortinget ber regjeringen vurdere å gi bistandsmidler til at afghanske kvinner som har fått sin utdanning avbrutt på grunn av Talibans beslutning om å nekte jenter og kvinner adgang til universiteter, likevel kan fullføre utdanningen sin ved læresteder i nærområdene.

2. februar 2023

Abid Raja

Guri Melby

Ingvild Wettrhus Thorsvik